

Program for 14-dages rundrejse i det vestlige Cuba

Dette program er komponeret på den måde, jeg selv gerne ville opleve halvdelen af landet, hvis jeg havde et par uger fri. Jeg er siden 1983 kommet i Cuba og har fundet de bedste restauranter, de bedste steder at bo, de bedste udflugtsmål, strande og musiksteder. Vi skal være fire dage hvert sted – ikke noget med at skynde sig og højst være to nætter et sted. Denne rundrejse har jeg aldrig fået klager over – tværtimod*

Dag 1: Lørdag, den 14. oktober 2023

Ankomst (efter mellemlanding i Paris): Havana kl. 21.15

Jeg står og modtager jer i lufthavnen med masser af flasker – med vand. Der er en halv times køretur ind til Havana. Vi bliver standsmæssigt kørt i en kortegge af russiske limousiner. De var en personlig gave fra Nikita Khrusjtjov til Fidel Castro. De blev bygget i 1970'erne og er af typen Chaika. Indtil for nylig blev de benyttet til at fragte udenlandske statsoverhoveder rundt i Havana – Nelson Mandela, Erich Honecker, Vladimir Putin, Yasser Arafat, Saddam Hussein o.m.a.

De er nu pensioneret fra den cubanske protokol, og 10 af de 14 donerede køretøjer fungerer stadig. Og det er fem af dem, vi i kortage skal køre i ind til Havana (se: <https://www.youtube.com/watch?v=5s2gHtwGrP0>)

Indkvartering hos private ((casa particular), hvor man får sit eget værelse med tilhørende badeværelse) ti minutters gang fra Det Gamle Havana og fem minutter fra Malecon'en, esplanaden ved havet. Det er som at bo med butler – værtinden sørger for morgenmad, tøjvask etc. Man har sit værelse og spisestue for sig selv – man sidder ikke og spiser med familien.

Det er to 'casa'er – og vi kommer til at bo nær hinanden – der vil max være 300 meter fra det ene casa (hus) til det andet. Vi spiser alle morgenmad i det ene af casa'erne.

Efter ankomst og indkvartering slentrer vi rundt i nabolaget, hvis man orker.

Nu gælder det om at blive 'døgnvildheden' (som nordmændene kalder jetlag) kvit. Der er seks timers tidsforskel at overvinde.

Dag 2: Søndag, den 15. oktober kl 9.00

Byrundtur med stop på Revolutionspladsen, der er omkranset af regeringsbygninger og ministerier. Vi kører rundt i bedagede, åbne køretøjer, og vi spadserer på toppede brosten (husk godt fodtøj) i Det gamle Havana og ser de fem smukkeste pladser. Undervejs spiser vi frokost*.

Dag 3: Mandag, den 16. oktober kl 9.30

Besøg på cigarfabrik (hvor myten om, hvor fabriksarbejderne ruller cigarerne kan verificeres eller afkræftes). Og vi ser "Fusterlandia" - en bydel, udsmykket af den lokale 'Gaudi', som her hedder José Fuster. Om eftermiddagen fri leg i Havana, hvor der er mange attraktioner, fx et imponerende museum for moderne kunst, den nyistandsatte opera – men først og fremmest er det at slentre gennem byen en oplevelse. Om aftenen har vi bord på San Cristobal - en privat restaurant, hvor jeg, og siden Mick Jagger, Beyoncé og familien Obama plejer at spise, hvis det skal være godt. Chefkokken Carlos sørger for, at vi ikke lider nød.

Dag 4: Tirsdag, den 17. oktober

Vi går i Ernest Hemingways våde fodspor. Han boede i Cuba i over 20 år, og vi kører ud til hans smukke landsted i en forstad til Havana og slår derpå et

smut til fiskerlejet Cojímar, hvor han stod ud på dybhavsfiskeri sammen med sin gast Gregorio, der dannede figur for den lille, store roman "Den gamle mand og havet", som Hemingway fik Nobelprisen for.

Vi spiser en frokost* på et fremragende spisested.

Om aftenen er der mulighed for at tage på cabaret, fx den berømte "Tropicana", "Parisienne" eller på "Buena Vista Social Club" – som byder på show af verdensklasse.

Dag 5: Onsdag, den 18. oktober kl. 9.00

Vi kører sydover i luksusbus mod Trinidad.

Første og anden klasse i Romskolen løber undervejs af stablen.

Smagsprøver udskænkes.

Efter tre timers kørsel gør vi holdt ved bugten, hvor byen Cienfuegos ligger. Det er en nyere (kun 200 år gammel) franskinspireret by med boulevarder, og der troner et stort teater med plyssæder samt andre smukke bygninger på den centrale plads. På pladsen findes også et par gode gallerier, hvor byens bedste kunstnere udstiller.

Efter byrundturen kører vi halvanden time videre langs Det caribiske Hav og kommer sidst på eftermiddagen til Trinidad, hvor vi bliver indkvarteret i centrum af byen, som af Unesco er udråbt til at tilhøre 'Verdens kulturarv' – og som i øvrigt for ni år siden har fejret 500 års jubilæum: Trinidad blev grundlagt i 1514.

Vi spiser hos vores værter, der står klar med aftenmaden*.

Dag 6: Torsdag, den 19. oktober kl. 9

Om formiddagen går vi rundt på toppede brosten på byrundtur.

Vi kører derpå ½ time ud til stranden, hvor man kan svømme, snorkle - eller tage på 'deep sea fishing' og fange barracuda, marlin, sværdfisk og andre havdyr, hvis der er fire-fem deltagere, der vil skillinge sammen om en båd med fiskestænger og fri bar.

En af Trinidad's førende danserinder giver på stranden en lektion i de basale salsa-trin, så de bliver indøvet til aftenens mulighed for at træde dansen.

Men før dansen er der servering på strandrestauranten med fisk og skaldyr på spisekortet – samt kølig hvidvin og øl. I sandet foran står der solsenge under de palmetækte parasoller. Vandet er klart som gin.

Om aftenen flyder musikken over kirkepladsen, og man kan danse natten lang.

Dag 7: Fredag den 20. oktober kl 10

Man kan tage en tur i en saddele eller med hestevogn (plads til tre i hver vogn) og opleve dalen, der ligger for foden af Escambray-bjergene. Mest interessant for de, der elsker at gå i bjerge, er muligheden for at tage på en tre-timers vandretur i en nærliggende naturpark med højt vandfald og tilhørende lagune.

Eller man kan tage til stranden. Man kan også blot dalre rundt.

Om aftenen skal vi spise languster* i en restaurant, hvor man dækker op med antikviteter fra byens afdøde rigmænd. Hummer er på disse breddegrader af typen languster:

(http://en.wikipedia.org/wiki/Panulirus_argus).

Et storartet orkester underholder mellem retterne.

Dag 8: Lørdag den 21. oktober kl. 9.00

En lille times køretur i flotte dollargrin til tre sukkerbaroners godser. Vi skal ud på ulandet og se, hvordan de rige og deres slaver boede.

Har man brug for en håndbroderet dug/servietter/forklæde, er det ved godset – finca'en - i Iznaga, man skal shoppe.

Hvis det gamle lokomotiv kører, hopper vi om bord og nyder hjemturen til Trinidad i togvogne fra 1920'erne – en af dem er en kombineret bar- og dansevogn.

Dag 9: Søndag den 22. oktober kl. 8.30

Vi kører med bus til Cubas "næsetip", til tobaksland. Efter halvanden times køretur langs kysten gør vi holdt i byen Cienfuegos. Vi spadserer ud på en halvø, hvor måske verdens bedste forfriskning af sin art skal nydes. Mojito. Vi kører videre, og undervejs har vi tredje klasse i "Romskolen".

Vi nyder ved indgangen til Pinar del Rio-provinsen de underskønne dalstrøg med "mogotes" - bjerge, der ligner strandede hvaler.

I byen Viñales indkvarterer vi os og spiser middag hos vores værter*. Vi kan derefter mødes på det lokale musiksted og få en forfriskning, mens de lokale musikanter gør deres bedste.

Dag 10: Mandag den 23. oktober kl. 10

Vi rider halvanden times tid på stier mellem tobaksmarkerne til en tobaksbonde, der venter os med friske kokosnødder, hvis indhold han har forfinet med rom. Han har også frokost* til os, som er tilberedt over grillen, oftest ged og kylling. Derpå serveres kaffen, lavet af bær på de buske, der står ti meter fra os.

Vi får en introduktion til en cigars fødsel fra frø til plante til rulning og rygning. Gratis smagsprøver uddeles.

NB: Selv om man ikke er rytter eller hestepige, kan man sagtens deltage. Hestene får stesolid til morgenmad og viger ej ud af spor. Klokkeren 18 samles vi til sidste time i Romskolen, hvor den engelsktalende guide Juan vil fortælle om morgendagens muligheder for vandretur.

Dag 11: Tirsdag den 24. oktober

Fri leg. Man kan tage på vandretur i bjergene, besøge en underjordisk drypstens-grotte med en flod, man kan sejle på, eller tage en dukkert i svømmebassinet på verdens måske bedst beliggende hotel med underskøn udsigt.

Dag 12: Onsdag den 25. oktober

Fri leg. Man kan nå de ting, man ikke nåede i går. Og købe rom. Om aftenen spiser vi afskedsmiddag* på en af byens bedste restauranter.

Dag 13: Torsdag den 26. oktober

Om eftermiddagen er der afgang. Det tager knap fire timer at køre til lufthavnen nær Havana. Afgang fra José Martí Internationale Lufthavn kl. 23.35

Dag 14: Fredag den 27. oktober

Ankomst til Kastrup kl. 19.40

.....

Husk: Cigarklipper. Solbriller. Solcreme. Travesko. Myggesprøjt. Download denne app: "Maps.me" - et land/bykort, der fungerer storartet 'offline'.

Medbring gerne tøj, også fodtøj, som I bruger for sidste gang i Cuba, og efterlad det på jeres cubanske bopæl som gave – eller til folk, I møder undervejs. Brugte mobiltelefoner (max to per person må medbringes), laptop (max 1) samt neglelak, læbestift og parfume er også stærkt efterspurgt. Og har I USB/memory-sticks eller hard-disc's, som I ikke bruger, så tag dem endelig med. Samt børnetøj. Blyanter, farver og kladdehefter vil eleverne på den skole, vi skal besøge, blive henrykte for (kuglepen må de ikke bruge).

Jeg vil undervejs i bussen holde foredrag om baggrunden for den cubanske virkelighed (historien; økonomien; Castro-familien; rom-produktion; kirke, tro og overtro; uddannelsessystemet; kønslivet; socialistiske mærkesager etc.), så man behøver ikke at have studeret landets historie hjemmefra.

Desuden vil der undervejs (fortrinsvis på turene i bus mellem byerne) blive holdt "*Rom-skole*" udi denne væskes historie, dens anvendelsesmuligheder, dens smag. Smagsprøver vil blive uddelt og brugt i pædagogikkens tjeneste. Der er fire klassetrin: a) lys rom, b) gylden rom, c) mørk rom, d) rom med årstal på.

Klima: Havvandet er omkring 28 grader. Luften er cirka 29 grader om dagen i vores rejseperiode, om natten ned til 24 grader. Medbring en trøje i tilfælde af, at vi bliver overfaldet af en koldfront. Det kan ske.

OBS: Der kan nemt ske ændringer i programmet på grund af indtrufne omstændigheder, som jeg ikke er herre over. Man skal derfor være bevæbnet med tålmod og godt humør.

På denne rundrejse vil vi opleve et land, hvor meget ikke fungerer, og hvor utilfredsheden med det kommunistiske styre vokser. Henvend en halv million cubanere er flygtet i løbet af det sidste år; det er først og fremmest de unge, som ikke ser nogen fremtid i det sidste kommunistiske land på den vestlige halvkugle.

Landet er på alle måder bankerot, og der er mangel på benzin, mad, vand på flasker og meget mere, men I kommer ikke til at lide nogen nød, for jeg kender de bedste restauranter, busser, casa'er, hvor man har hamstret det, vi har brug for. I januar og i april i år havde jeg grupper rundt i landet, som var godt tilfredse.

Ingen særlige *vaccinationer* er nødvendige. Statens Seruminstitut anbefaler ved et par ugers rejse under gode forhold følgende forholdsregler: Vaccination mod smitsom leverbetændelse (Hepatitis A), og vaccination mod difteri og stivkrampe. Myg forefindes i Cuba, og det anbefales at medbringe myggebalsam. Men der er ingen malaria-myg.

Ved ankomst til Cuba skal man kunne fremvise en (spansk eller engelsksproget) erklæring om, at man har en gyldig *rejseforsikring*, der dækker sygdom. Henvend dig til dit forsikringsselskab og få sådan en.

El: Strømmen på Cuba er 110 volt - normalt. Men nogle el-kontakter, typisk i badeværelset til barbermaskiner/hårtørrer, kan være 220-240 volt. Stik er som oftest den amerikanske type med to flade pinde. Medbringer du kamera, barbermaskine, mobiltelefon el. lign., kan det anbefales at medbringe en adapter.

(<http://travel.stackexchange.com/questions/4303/what-do-cuban-power->

plugs-look-like)

Valuta: Medbring Euro i kontanter. Pengeautomater findes sporadisk, ofte virker de ikke, og kursen er elendig, hvis man vil hæve penge. Cuba er et kontant-land. Tag Eurosedler med uden rifter og pletter. Ellers bliver de afvist.

I banken får man 125 pesos for en Euro, men jeg kan veksle for jer, så I får dagens uofficielle kurs - i juni 2023 er den 205 pesos for 1 Euro.

Hvor meget skal man veksle?

De dage, hvor der ikke er stjerne*markerede måltider, skal man regne med, at man kan få en god frokost og/eller aftensmad for, hvad der svarer til ca. 10-20 Euro. En øl koster typisk 2 Euro, en mojito 3 Euro. En flaske vin koster 12-25 Euro. En aften i en cabaret som "Parisienne" beløber sig til 30 Euro, hvori der er indregnet et par drinks. Udover kunst, CD'er med musik samt rom, cigarer, kaffe og duge er der ikke meget andet at købe.

Alt i alt: Da man i snit skal betale ét måltid selv dagligt, er det fornuftigt at beregne 30 Euro pr person om dagen – så burde man være økonomisk velpolstret.

Telefon og internet: Danske mobiltelefoner virker udmærket på Cuba, om end der ikke er lige god dækning alle vegne. Cuba har nogle af klodens højeste telefonipriser, fx kan det koste 26 kr pr. minut at ringe til/fra Danmark. Skal I sende en SMS, så skal den være kort. Lange forsvinder ofte...

De fleste af de steder, vi skal bo, er der nu installeret WiFi. Desuden er der åbnet zoner med WiFi rundt om i byerne, men internettet er normalt så sløvt, at fx Skype ikke kan bruges. Derimod fungerer samtaler på WhatsApp og Messenger.

Hvis I har brug for en 'nød-telefon', man kan ringe til, har jeg en cubansk mobiltelefon, som konstant er åben: (+53) 51323501. Notér nummeret og bær det på jer, hvis I skulle have brug for mig undervejs, når I er på egen hånd

Sikkerhed: Havana er den sikreste hovedstad i Latinamerika. Men selvfølgelig skal man ikke bære guldkæder, dyre ure eller tasker med pas/penge/kreditkort etc. på gaden. Det er sikkert at opbevare sine værdigenstande på ens logi – en hel del casa'er har sikkerhedsboks på værelset - eller man kan bruge sin kuffert og låse den.

Tag på jeres mobil et foto af den side i jeres pas, der viser foto og pasnummer, og lad passet blive i jeres bolig.

.....

Til forberedelse kan jeg især anbefale

- Leonardo Paduras bøger https://www.saxo.com/dk/forfatter/leonardo-padura_4528918
 - Desuden denne bog af Politikens Latinamerika-korrespondent: Fidel Castro af Anne M. Sørensen (Jyllands-Postens Forlag, 2007)
 - bøger af den såkaldte mester af "Cuban dirty realism" Pedro Juan Gutiérrez: "Tropical Animal" (winner of Spain's Alfonso Garcia Ramos Prize in 2000).
 - Marc Franc, som gennem 20 år har været nyhedsbureauet Reuters mand i Havana, har udgivet denne glimrende bog <https://www.amazon.co.uk/s?k=9780813061818&i=stripbooks&linkCode=qs>
 - Bogen "Drømmehjerte" er en storartet roman med hjertegribende, Kleenex-krævende episoder: <https://www.bog-ide.dk/produkt/136932/cecilia-samartin-droemmehjerte-paperback/1815683>
 - Af guidebøger er Moons suverænt den bedste: <https://christopherpbaker.com/moon-cuba-guidebook/>
-

Nedenstående *pris* dækker landearrangementet: Entréer; transfer; lokal transport i limousine, taxi, cykeltaxi, tog, bus og til hest; indkvartering med morgenmad. Undervisningsmateriale på "Rom-Skolen", samt frokost eller aftensmåltid på de syv stjernemarkerede* steder.

Prisen er den samme, uanset om man bor på enkelt- eller dobbeltværelse – det er cubansk skik, at man ikke skal straffes, hvis man ikke har nogen at sove sammen med.

Prisen omfatter *ikke* drikkevarer, drikkepenge samt fly, rejseforsikring og sygeafbestillingsforsikring.

Prisen for dette landearrangement er 13.200 kr.

Dertil kommer et visum, som koster 350 kr.

Beløbet skal være posteret på min konto i Jyske Bank: 5033-1259080 den 1. september 2023.

Samtidig skal I til brug for *visum* meddele mig jeres pasnumre, udløbsdato for pas (pas skal være gyldigt 6 måneder fra hjemrejsedato) og dit fulde navn – sådan som det står i passet – samt fødselsdato, nationalitet og postadresse i Danmark.

Vi skal være mindst 11 deltagere og max 20.

Tilmelding efter "først-til-mølle-princippet"

.....

Alt, hvad der vedrører *fly til og fra Cuba*, skal I selv sørge og betale for, blot skal I sikre jer, at I alle kommer med samme fly til Havana.

Udrejse:

(samlet tid: 17.20)

Afgang den 14. oktober

kl 9.55 med Air France: AF1751 fra CPH (Kastrup)

Ankomst kl 11.55 til CDG – Charles de Gaulle-lufthavn i Paris.

Efter 5.10 timers ventetid:

Afgang kl 17.05 med AF0950

Flyvetiden i denne Boeing 777 er 10 timer og 10 minutter

Ankomst kl 21.15 til HAV (Havana)

Hjemrejse:

(samlet tid: 14.05)

Afgang den 26. oktober kl 23.35 fra Havana (HAV) med AF0959

Flyvetid i denne Boeing 777: 9 timer og 20 minutter

Ankomst næste dag, den 27. oktober, kl 14.55 til Paris CDG

Ventetid: 2 timer og 55 minutter

Afgang kl 17.50 med AF1050

Flyvetid: 1 time og 50 minutter

Ankomst Kastrup (CPH) kl 19.40 den 27. oktober

.....

Jeg vil bede om, at I tager det *samme fly*, så I ankommer samlet. Hvis nogle af jer har lyst til at blive nogle dage ekstra i Havana efter rundreisen, kan jeg sørge for logi.

I må selv finde ud af, hvornår billetpriserne er billigst; der er lige så mange meninger om, hvornår det er bedst at slå til og købe, som der er fortolkninger på Højsangen.

Nogle siger, at priserne er i bund 56 dage før afgang. På "Travel-market.dk" kan man oprette en "prisagent", der dagligt oplyser dig om, hvad prisen er for denne billet.

Prisen for sådan en billet er pr 19. juni 2023 på 7.073 kr, når man har valgt "standard" med kuffert på 23 kg. Kan man klare sig med 12 kg, er prisen over 1.200 kr lavere.

Det er som regel billigst at bestille direkte hos flyselskabet –
www.airfrance.dk/ eller [https://www.klm.dk/](http://www.klm.dk/)

Denne rute med Air France er den hurtigste, der findes.

.....

Øjvind Kyrø

Mariendalsvej 44

2000 Frederiksberg

Telefon: 45-30 22 52 12

Mobil i Cuba: 00-53-51323501

Email: okyroe@gmail.com

Hjemmeside med reportager fra Cuba: www.kyroe.dk

Jeg oplyser gerne om alt, hvis man ringer eller skriver til mig.

De, der senest 1. september har tilmeldt sig, vil få tilsendt en del flere praktiske oplysninger om valuta samt om on-line-tilmelding til den cubanske told, så man på forhånd har deklareret sine pakkenelliker og kan komme hurtigere gennem tolden.

* Jeg har arrangeret denne rundtur en del gange for venner og kolleger samt

- Journalisternes efteruddannelse
- lærerne på Journalisthøjskolen i Aarhus
- De Kvindelige Eventyrers Klub
- Eventyrernes Klub (se foto)
- Studerende på Teologi for Lægfolk

